

29. *Actstykker til Nordens Historie i Grevefeidens Tid*; udgivne af Fyens Stifts literære Selskab, ved Dr. C. Paludan-Müller. 1ste Samling. Odense 1852. 557 S. 4to. Anden Samling, sammest. 1853. 327 S. 4to.
30. *Breve og Actstykker til Oplysning af Christian den Andens og Frederik den Førstes Historie*; udgivne af C. F. Allen. 1ste Bind. Kiöbenh. 1854. XXXVIII. 615 S. stor 8vo.

Medens Danmark unegtelig i vort Aarhundrede, har staaet betydeligt tilbage for det 18de, med Hensyn til historiske Kilders Udgivelse ved offentlig Foranstaltning, ved Statens Understøttelse, eller ved Privates Opoffringer af Penge og Arbeide: (man tænke paa Suhm og Langebek) og medens især en meget uheldig Stierne har hvilet over de Foretagender, som i meer end 100 Aar have været paatænkte og forberedede, for at kunne ved Trykken bekiendtgjøre en Samling af Rigets vigtigste Diplomer og Statskrifter: har man dog, fra enkelte Sider og hos enkelte Mænd, ikke savnet Iver, Lyst og virksom Bestræbelse for at berige vore historiske Kilders Forraad, og for at sanke og bevare hvad der endnu er tilbage at redde af det, som i uberegnelig Mængde hos Os er ødelagt og forgaact. Der findes vel i denne Green af historisk Virken adskilligt, som mere har Anseelse af udvortes Skin og overfladelig Gierning, end af dybere, videnskabelig Alvor, kritisk Grundighed, Skønsomhed og Sands for det Væsentlige, for Kiæren i de historiske Kilders Stof. Men det fattes os heller ikke i den nyere og nyeste Tid paa Arbeider, som ikke undvære disse Egenstaber. Dertil maa man med Frie regne den Samling af Kildeskrifter til den saakaldte „Grevefeides“ Historie, af hvis Bekiendtgjørelse det ovenfor nævnte Samfund i Fyen har en sand og varig Fortieneste. En stor og vigtig Deel i denne styldes Overdragelsen af dette Arbeide til den samme Værde, som vi have at takke for Udgivelsen af den værdifulde, ligeledes af det sjenste

literaire Samsund befojede Samling af „Actstykker til Oplysning især af Danmark's indre Forhold i ældre Tid.“ Odense 1811. 4to. Anden Saml. sst. 1815. (Vf. Hist. Tidsskr. II. S. 591). Meppe vilde Samfundet have kunnet finde Nogen, der med mere Samvittighed, eller med en mere fornuftig Skionsomhed og Kritik, fiernet fra enhver pedantisk Smaalighed, havde udført et saadant Gjern, end Hr. Professor Dr. Paludan-Müller — længe bekiendt som en af Danmark's grundigste og agtværdigste historiske Kritikere og Forfattere, der altid har sat sit Maal i den rene Sandheds Opklaring ved historisk Undersøgelse og Fremstilling; og aldrig har ladet sig berede fra den altid mejsomme, og saa ofte tornefulde og ilde lønede Sandhedens, Samvittighedens og Overbeviisningens Vej, enten ved Forsængelighedens Blendværk, eller ved den Tilløkkelse, som saa mange finde i Partigunst, og i en let henreven Samtids illusoriske Bisfald og Hylding. Heller ikke vilde Nogen vente sig en Svagbed af den Art hos en Historieforfatter, der har oplyst en Macchiavelli's dybe historisk-politiske Mand og en Cola Rienzi's Svagheder og Illusioner — en Forfatter, i hvem Dve Guldberg fandt en modig Forsvarer, og Struensee's ubehændigt-partiske Apologet en lige uforfærdet Modstander.

Vi kunne vel være fristede til at beklage, at Hr. Professor Pal. Müller ikke har fundet Anledning og Leilighed til at henvende sin kraftfulde og aandfulde Viken til vor nyere og nyeste fædrelandste Historie. Men dette kan ikke afholde os fra at erkende Værdien af de omfattende Bestræbelser og Arbejder, hvorved han med yderste Grundighed og Iuldstændighed har belyst et i Danmark's, Nordens og Hansfestædernes Historie saa vigtigt Tidssnit, som den saakaldte „Grevefeide“. Denne Begivenhed var det sidste Forsøg, som de nedersariske Hansfestæder — eller rettere Bybef allene — vilde gjøre paa at tilbagevinde den tabte Handelsvælde i Østersøen, og den næsten tilintetgjorte Indflydelse, som den engang saa magtige Riebmandsby udøvede i Nordens tre Riger. Krigen, som den endnu overmodige og stolte Hansfestad, for en stor Deel ophidset og ledet af Wullenweber, med svag Hielp af nogle østersøiske Stæder, og næsten allene med egne Kræfter begyndte — viste paa den ene Side, af hvad Art og Natur Handels-

politik til enhver Tid er, og hvor lignende Optrin den i forskellige Tidskaldere frembringer. Netop som vi have seet i den nyeste Tid, hvorledes den britiske Politik har dreiet sine Poler, og er gaaet over Stag med sit hele System, for at prøve paa at benytte et Forbund med sin farligste Medbeiler, sin gamle Modstand og Modvægt i Vesten — imod de Farer, som den einer og frygter i Osten: saaledes handlede Lybek i det mindre 1533.

Ti Aar tidligere kiendte Lybekkerne ingen værre Fiende, end Kong Christian II., og anvendte al deres Magt og politiske Vægt for at styrte ham; eller til at understøtte og fremme den danske Adels og Rigsraadets Modstand imod en Konge, der i sin Tid havde lyst til at gaae i Ludvig XI. Fodspor — men manglede baade denne Fyrstes politiske Dygtighed, Snildhed og Charakterstyrke. Adelen i Danmark sandt dengang Hielp imod den danske „Borgerkonge“ hos Lybek, hos Hanseslæderne, og hos Holstenerne; og Hertug Frederik kunde ved en saa stærk Hielp ikke blot bestige sin forjagede Brodersøns Throne, men i ti Aar forsvare den. 1533 havde Bladet vendt sig, og Forholdene i Norden meget forandret sig. Frederik I. havde ikke altid viist sig lige søielig imod Lybek; Kongen var aldeles ikke villig til at staae sig paa Hanseslædernes Side, i deres Avindsyge mod Nederlandene, eller i Lybekernes aabenbarede Plan og Stræben, at komme til at beherske Østersøen, og udelukke enhver anden søfarende Nation fra en fri, uhindret Seilads paa dette Hav. Efter Kongens Død sandt man heller ikke stor Erkiendilighed, enten hos det danske Rigsraad, eller Adelen. Med eet vendte Lybekkerne deres politiske Sympathier, i Forholdet til Danmark og Sverrige. Forhen havde de hiulpet til at styrte Christian II. og sætte Gustav Wasa paa Sverriges Throne; nu erklærede de sig fiendilige imod den svenske Konge, og rustede sig endog over deres Kræfter for, som det foregaves, at befrie den mishandlede Christian II. af hans Fængsel i Sønderborg, hvorhen de selv havde hiulpet til at bringe ham; og for at understøtte det borgerlige og reformatoriske Partie i Danmark imod den af Adelen valgte og støttede Konge, Christian III. Det fattedes da heller ikke den Tid paa overrassende Vendinger og Omverlinger i Partiernes Stilling og Hærd hos de Danske selv, ligesom hos Lybekkerne. Disse, og den modige, ufor-

fagte oldenborgske Grev Christoffer, der satte sig i Spidsen for deres Krigsmagt, fandt nu Medhold i Danmark selv, og det endog i to af de vigtigste Stæder, Kiøbenhavn og Malmø, hvis betydeligt høvede Velstand og Handel, Lybekkerne alt for gierne vilde have ødelagt. En forsynet Almue, baade i Kiøbstæderne og paa Landet, lod sig blende og lokke af den Illusion: at det var Christian den Andens Sag, ikke Hansestædernes Magt og Fordeel, for hvilken den reiste sig og kæmpede. Det faldt ikke Grev Christoffer vanskeligt, at bringe de danske Der og Skaane i sin Magt. Men Holsten, Lybekkeres gamle, troe Allierede, var dem nu imod, og hjalp sin Hertug til at vinde den danske Throne. Den i Skræfter og i politisk Anseelse sunkne Hansestad fandt ingen Understøttelse, hverken hos tydske Tyrster, som Lybekkerne tilbød Danmarks Krone, eller hos Carl V., med hvis Stats Interesse det hele Foretagende laae i Strid. Christian III. havde grebet den eneste rigtige Politik, at øygive sine Udkomster til den svenske Throne, og fandt saaledes i sit Forbund med Gustav Vasa, i det mindste for en Tid, en vigtig, om end ikke meget activ, Krigshielp. Grevefeiden vendte sig til den danske Stats Fordeel, og Hansestædernes, for hele Norden trykkende og lammende Handelsmagt fik et Stød, hvorfra den ikke reiste sig — eller ikke for denne Magt, under andre Stikkelser, levede op i Hamborg, hvor man har forstaaet, tilfæld at vinde tilbage, hvad Lybekkerne maatte tabe ved en overmodig Overvurdering af deres Kræfter.

Et saa vigtigt og interessant Parti af vor Historie, „en Deel af Overgangen fra Danmarks Middelalder til den nyere Tid“ — et Parti af denne Historie, som tillige fra flere Sider griber dybt ind ikke blot i det hele Nordens, men i betydelige europæiske Statsinteresser — fortiente tilfulde, at en indenlandsk Historieforfatter henvendte en ubeelt Opmærksomhed paa at samle og bearbejde disse Begivenheders hidtil kun meget ufuldstændigt bekendte Kilder. Begge Dele er det faldet i den dueligste og ønskeligste Haand, at udføre. Her er tilveiebragt (for en stor Deel fra det schweinske, og det kongelige Geh. Archiv, ligesom fra de svenske Rigs-Registraturer i Stockholm) en saa rig Samling af ubekendte, eller hidtil ubenyttede Actstykker fra Aarene 1533—36, (i alt 452) at derved en stor Deel af disse Aars Begivenheder i Norden have

faaet et nyt og klarere Lys. Der behøves intet andet Beviis for Værdien og Vigtigheden af den Kildesamling til Grevefeidens Historie, som sthldes Professor Paludan-Müllers Omsorg og utrættelige Udholdenhed, end selve den Frugt, som det mæisommelige Arbeide allerede, og saa at sige sautidigen har baaret. Naar vi her nævne det 1853 udfomne Værk: „Grevens Feide, skildret efter trykte og utrykte Kilder, af Dr. C. Paludan-Müller," (1ste Deel) som et af de mest kiærnesfulde og indholdsrige historiske Arbeider, vor nyere Literatur kan fremvise: da siges her vist ikke for meget. Det maa være forbeholdt en følgende Tid, og Værkets Guldsjorelse, nærmere at omtale og karakterisere det.

Men det er ikke mindre behageligt og heldigt varslende for denne Fremtids historiske Videnskab og Virksomhed i Danmark, at man kan stille et andet Foretagende, af udmærket Betydning som Kildesamling, ved Siden af Actstykkerne til Grevefeidens Historie. Det er allerede nogle Aar siden det blev bekiendt, at vi kunde vente os et saadant Udbytte af Hr. Professor Allens Reiser og Undersøgelser, i det Formaal at tilveiebringe nye Oplysninger til Christian den Andens Historie. Den Frugt, vi nu have modtaget af alvorlige og grundige Forberedelser, og af en med mæisom og samvittighedsfuld Omhu længe fortsat Samlerflid, er et heist agtværdigt Vidne om disse Egenskaber ved det ovenfor nævnte Værk, hvilket det er uundværdigt, videre at documentere, da Bogen bærer Stempel og Præg af samme, hvorfomhelst man vil søge dem. — Man maatte desuden allerede længe have grundet Forviisning om, at en Samling af Actstykker som denne, fra Prof. Allens Haand, vilde opfylde enhver rimelig Forbring til Udgiverne, naar man kendte hans 1844 udgivne academiske Afhandling: om Christian den Anden, under Kongens Landsflygtighed. („De rebus Christiani Secundi Daniæ &c. Regis, exsulis, Commentatio. Pars 1.) Dette Skrift (der var som et Slags Program til en Historie af denne Konge under hans niaarige Landsflygtighed, og bebudede et saadant Værk af Hr. Allen, skrevet paa Dansk, og ledsaget af et Udvalg af de vigtigste Actstykker og Documenter*) vidne allerede dengang om, hvormegen Interesse

*) Jof. Anmeldelsen af dette Skrift i Histor. Tidsskrift VI. Bb. S. 625—630.

Forf. havde henbendt til dette historiske Stof, og hvor rigt det kunde blive under en omfattende og udtømmende Behandling af de tilgængelige Materialier. Disse ere nemlig (ved egne Tilfælde) langt flere, og mere tilstrækkeligt oplysende for denne Deel af Christian den Andens Levnet, end de Materialier, som høves til Historien af hans Regiering og tidligere Leveaar, hvor man tidt nok savner en saadan Rigdom af originale og autentiske Kilder, som det i Baiern opdagede Archiv fra Kongens Landflygtigheds Aar, frembød. — I en indledende Afhandling: „Om Christian den Andens udenlandske Archiv“, har Prof. Allen bl. a. S. XX—XXXVI, meddeelt tilstrækkelig Oplysning om Bestaaenheden af hiin længe savnede og eftersøgte, vigtige og betydelige Levning af Christian den Andens Archivsager; tilligemed en klar og fuldstændig Beretning*) om den undersundige Maade, hvorpaa den norske Professor Fouguere-Lundh benyttede sig af den godmodige Trostlydighed, hvormed Vedkommende, under hans Ophold i Kjøbenhavn 1828—29, havde underrettet ham om hiin Opdagelse i Baiern, og meddeelt ham Registraturen over Archivet, hvilken den bairiske Regiering med forekommende Villighed havde tilsendt den danske. Man kan ikke sige andet, end at den ubehændige og uforstandige Maade, hvorpaa man i Danmark behandlede Erhvervelsen af dette Archiv, som den bairiske Regiering med stor Liberalitet havde overladt til vor Disposition, og Letheden hvormed man gif i den af Prof. Lundh udfillede Snare, ved at give denne Mand Kongelig Fuldmagt til at modtage den hele Samling af de Christian II. vedkommende Documenter i det Münchenske Archiv, o. s. v. omsider ikke godt kunde faae andet Resultat, end det, den Mand kan vente sig, der, efter et bekendt Ordsprog, „fatter Røven til at vogte sin Gaafest.“ Prof. F. Lundh — der ogsaa har kiendt et andet Ordsprog, at „Spot og Skade selges ad,“ og derfor gottede sig over at han ved sin Snekighed („ved at bruge sin Emule Politik“, kaldte han det) havde narret den danske Regiering: (Allen, S. XXVII.) — forstod tillige saa godt at manœvrere

*) Tidligere havde Hr. Prof. Allen allerede i Dagbladet „Fædrelandet“ 1850, Nr. 132. 133. 135. 159. 160, endnu mere udførligt fortalt og betydt alle historiske Omstændigheder i denne særeise Archiv-Deeling.

i München, at hele Archivet bestaaende af 169 Fascikler og 115 Pergamentbrev, den 23de Dec. 1829 blev ham ubleveret. Da han først havde det i Sikkerhed i Christiania, kan Enhver tænke sig, hvorledes Delingen af Fougner-Lundhs Røy maatte falde ud. De bairiske Archiv-Embedsmænd havde, efter et upartiigt Skien, henlagt 146 Fascikler til Danmark, og 25 til Norge. Ved den endelige Deling, om hvilken der førtes Underhandlinger imellem den svenske Regiering og de norske Delings-Commissairer (Danmark var nu blevet reent udelukket) i 4 Mar (1830—31) blev Resultatet (som den sv. Regiering bekræftede ved en kongelig Resolution af 6te Febr. 1831) dette: at af 4,430 Documenter, som Archivet indbefattede, beholdt Danmark 317, Sverrige 281, Norge **3,802**. I den hele Forhandling, i lignende Tilfælde exempellose Uretfærdighed, dukkede selv det latterlige op; thi man undsaae sig ikke ved, reent vilkaarligen eller ved „Rovens Magtsprog“ at adsplitte Classer af Documenter af een og samme Art og Bestaaffenhed, af hvilke man afgav nogle faa Stykker til Danmark, og beholdt den største og bedste Deel i Norge. Ja, saa vidt gik endog Vilkaarlighed i Ranet, at af det mærkelige officielle Brev fra Christian II. til Dronningen (Widdelsart, 4de Febr. 1523) hvori Kongen havde indstuffedet en egenhændig dansk Seddel, Sigbrit vedkommende, har man holdt Seddelen tilbage i Norge, og ladet Documentet gaac til Danmark.

Det er bekendt, at den svenske Præst **N. J. Ekdahl** (der af sin Regiering havde været sendt til Christiania, for at iagttage dens Rettigheder ved Archiv-Delingen) allerede før endeel Mar siden temmelig flødesløst har udgivet en betydelig og interessant Deel af de münchenske Documenter, og andre Actstykker til Christian II. Historie, under Titel af: „Christiern II. Arkiv. Handlingar, rörande Severin Norby*) och de under hans ledning stående Krigsföretagen mot Sverige.“ I—III. och Bihang. (4 Dele. Stockholm. 1835—42.) Prof. Allen angiver (Fort. S. IV.) sin Plan og Hensigt at være den: „at udgive de vigtigste Documenter, Breve og Actstykker, som endnu findes utrykte, til Christian II. og Frederik den Førstes Historie.“

*) Udgiverens Titel er ganske ucorrect, da Samlingen indeholder en Mængde Breve og Actstykker, som ikke vedkomme Søren Norby.

Han synes saaledes ganske at udelukke fra sit Formaal, Ud-
 givelsen af saadanne Documenter, der allerede ere bekendtgjorte
 ved Trykken, men enten usfuldstændigt eller usiagtigt. Man be-
 klager dette, naar man seer og overbeviser sig om, med hvor
 exemplarisk Omforg Prof. Allen har sørget for de af ham med-
 deelte Actstykkers siagtige Aftrykning. — Med Hensyn til Ud-
 valget af disse, da har han ikke afgivet nogen derhen hørende
 Underretning, videre end hvad der kan ligge i Udtrykket „de vig-
 tigste Documenter.“ Vi troe heller ikke, at man vil finde noget,
 der kunde kaldes overflødig i Samlingen, hvis Beskaffenhed saa-
 ledes ogsaa ved Kritik i Udvalget udmærker sig fremfor endeel andre
 lignende; (og deriblandt en af de nyeste i vor historiske Literatur).
 Et andet Spørgsmaal er, om man vil finde at Værkets — og
 det navnlig dette 1ste Bind — historiske Gienstand er af den
 Interesse og Vigtighed, som andre Perioder af Christian den An-
 dens Historie. — Herved maa dog komme i Betragtning, at Ud-
 givers Plan udelukker, ogsaa af Kongens Liv i Landflygtighed,
 og under Krigstoget til Norge, de forhen i Ekdahls saakaldte
 „Christiern II. Actis“ aftrykte vigtige Breve og Actstykker. Disse
 savnes saaledes vel i Allens Værk; men dette har derved den
 Fortieneste: at det indeholder lutter nye eller hidtil utrykte Do-
 cumenter; og at disse „udvortes danne en Heelhed,“ der ogsaa
 giver Værket „Enhed i Indholdet.“ Udgiveren har nemlig i
 dette Bind ganske holdt sig til den ene Hovedkilde for Christian II.
 Historie: den saakaldte Münchenske Samling, saaledes som den nu
 findes adspaltet i Christiania, Kiøbenhavn og Stockholm. Dette
 Bind udgier selvselig en egen Række, der „fornemmelig knytter sig
 „til Kong Christians Ophold i Udlandet, og hvad dermed
 „staaer i Forbindelse; i det den angaaer Udbruddet af Opstanden,
 „Kongens Flugt, hans Bestræbelser, deels ved Underhandlinger,
 „deels ved Vaabenmagt, igien at komme i Besiddelse af sine tabte
 „Riger; hans Forbindelser i Hiemmet med dem, der bleve den
 „landflygtige Konge troe; hans personlige Stilling til den neder-
 „landste Regiering, Keiseren og flere Fyrster, som vare hans Vaa-
 „rørende, Forandringen af hans Troesbekiendelse, hans Forhold til
 „Dronning Elisabeth,“ o. s. v. (Fort. S. V.) Man kan i øvrigt —
 ogsaa i Anledning af Hr. Prof. Allens betydelige og vigtige Foreta-

gende — ikke andet end heiligen beklage det store Tab, som Benyttelsen af Kilderne til Christian II. Historie har lidt ved en Ildsvaade, der for nogle Aar siden tilintetgjorde den rige Samling af Documenter til denne Konges Historie, som Hr. Dr. Kalkar havde tilveiebragt ved Reiser og Undersøgelser af Archiver i Nederlændene og i Spanien. De spanske Kildeskrifters Tab især ville neppe nogenstunde, eller ikke uden stor Vanskelighed blive erstattede.

I et følgende Bind lover Hr. Prof. Allen at meddele udførlige Registre over denne Kildesamling. Vi ber imidlertid ikke undlade, endnu at bemærke den vigtige Fortieneste, Udgiveren har ved at have beriget den med en stor Deel historisk-biographiske Anmærkninger, der oplyse forekommende Personers Levnetsomstændigheder og ydre Forhold. Derved udmærker dette Værk sig bl. a. fra flere lignende Foretagender i Danmark fra den nyere Tid (bl. a. fra de nylig bekendtgjorte ældre danske Archiv-Registraturer, og fra de seneste 4 Hefter af „Danske Magazin, Tredie Række“, hvor dette Slags, ofte mundværlige Oplysninger recent fattes. — Hr. Prof. Allen har i sin Fortale berørt den Understøttelse, han til saadanne Tillæg har fundet hos Hr. Archiv-Registrator Kall-Nasmussen, hvis bekendte Redebonhed neppe overgaaes af hans ualmindelige Bærdom og Kundskab i dansk Personal-Historie, og overhovedet i vor Histories utrykte og trykte Kilder — Egenstaker, der længe have gjort hans Vistand saa at sige umistelig for Enhver, som er heldig nok til at kunne nyde godt af samme, uden at misbruge en Mandes fældne Velvillighed, om hvem det engang vil siges: at han altid levede mere for Andre og for Videnskaben, end for sig selv.

Det vil maaskee ikke være ganske unyttigt eller overflødigt, i Forventning af Udgiverens tilkommende Register, at vi her angive de betydeligste private Personer (eller saadanne der have staaet i nært Forhold til Christian II.) om hvilke der findes, undertiden temmelig udførlige Oplysninger i Prof. Allens Anmærkninger:

Voul Andersen, Gannik i Ribe. S. 417. (jvf. Disp. p. 92). — Mester Peder Ankersen (jvf. Vid. S. Skr. IV. 273.) S. 456—57. — Hans v. Paireuth (Chr. 2. tydske Secretair.) S. 358. — Rob. Barton (en stoisf Semand) tilligemed Broderen Andr. Barton dygtige Sehaner ell. Fribyttere, allerede fra 1507 i

Forbind. med Chr. II. S. 303. — Eiler Bryske S. 37. 45. — Cardinal P. Emil de Cesis. S. 188—90. — Skipper Clement. S. 379. 387. 431. — Niels Clementsen (Landsdommer i Jylland, m. m.yndet af K. Hans, der gjorde ham til Adelsmand og Rigsraad, og af Christian II., som dog confisterede hans Midler da han døde. (1491—1517.) S. 23—26. — Luc. Cranach. S. 208—210. — Mester David, Herold hos K. Hans og Christian II. S. 482. — Gotstalf Griffen, Chr. II. Cantzler, fra 1525. S. 589—93. — Henrik Gise. S. 260—262. 321—326. 113. 237. — N. Pedersen, (Halweg) en dansk Adelsmand paa Kongens Parti, som plyndrede og brændte Vidstrup og Svenstrup efter Christian II. Befaling i Martz 1523. S. 453—55. — Alb. v. Hohenbors (Kongens Kammertjener.) S. 407. — Steph. Hopfensteiner (Kongens tydske Secretair.) S. 9—11. — Paul P. Kempe. S. 391—93. (Disp. p. 33—36). — Claus Kniphoff fra Malmø. S. 301. — Mog. Lauridsen Løvenbalk, til Tiele i Jylland, S. 368. — Mester Melchior „de Germania“. S. 597—98. — Hans Mikkelsen. S. 502. (Et interessent Vidrag til hans Charakteristik.) — Jørgen v. Minckwig. S. 141—44. — Dr. Bernh. Monch, Astrolog. S. 126. 159. — Hans Møenbo (rettere Hr. Jens Mikkelsen) S. 216—48. (Jvf. Marm. dan. II. 207.) — Søren Norby. S. 531—34 (hvor det bl. a. er bevist at han var indfødt Dansk.) — Claus Pedersen, Gr. 2. Cantzler. S. 309 (jvf. Forf. Disp. de rebus Chr. 2di. p. 78—80.) — Mester Christiern Pedersen. S. 497—501. — Lyge Petersen (fra Flensborg; en Tid Lehnsmænd paa Island.) S. 122. — Hermann Poll, en Viskander (i Kongens Tjeneste allerede 1519.) S. 384. 386. — Schack Sehested (en flesvigsk Adelsmand) S. 441—43. — Sigbritt S. 319. 133. 135. 187. 344—45 (jvf. S. 49. 56. 58. 60. 62.) om Adelslens Gad til hende; jvf. Forf. Disp. p. 41. — Peder Stub (Borgemeester i Viborg) S. 445—48. — Hans Teckeler fra Malmø. S. 296. — Joh. Wendland, Borgem. i Danzig. S. 374. — Joh. Weze (Erkebisk. i Lund.) S. 80. 192. 233. — Herman Willemzoon (Sigbritts Broder.) S. 277—279.